

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3984/2021
28.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Перков, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца „Сомболед“ д.о.о. из Сомбора, чији је пуномоћник Биљана Настасић, адвокат из ..., ради чинидбе по тужби и противтужби, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3331/18 од 18.01.2021. године, у седници одржаној 28.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужиоца – противтуженог и туженог – противтужиоца, изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3331/18 од 18.01.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог – противтужиоца, за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 258/17 од 05.04.2018. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиоца – противтуженог којим је тражио да се обавезе тужени – противтужилац да му исплати износ од 837.396,09 динара, са законском затезном каматом почев од 01.10.2008. године па до исплате, одбија. Ставом другим изреке, одбијен је примарни противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да суд обавезе тужиоца – противтуженог да му исплати 19.515.331,00 динара, умањено за 2.744.779,85 динара, 16.770.551,19 динара, са законском затезном каматом на главни дуг од 6.250.650,62 динара од 31.10.2017. године па до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен евентуални противтужбени захтев туженог – противтужиоца. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да туженом – противтужиоцу исплати 16.208.601,05 динара умањено за 2.744.779,85 динара, 13.463.821,20 динара са законском затезном каматом на главни дуг од 8.537.470,22 динара од 31.10.2017. године па до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да исплати туженом – противтужиоцу 73.626,73 динара, са законском затезном каматом на главни дуг од 31.175,60 динара од 31.10.2017. године па до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да исплати туженом – противтужиоцу 4.061.975,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2017. године па до исплате. Ставом седмим

изреке, одбијен је део противтужбеног захтева за исплату законске затезне камате на износ од 73.626,73 динара од 31.10.2017. године па до исплате. Допунским решењем истог суда П 258/17 од 28.03.2019. године, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 3331/18 од 18.01.2021. године, ставом првим изреке, укинуо пресуду Основног суда у Сомбору П 258/17 од 05.04.2018. године, допуњену решењем истог суда П 258/17 од 28.03.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца – противтуженог који је тражио да суд обавезе туженог – противтужиоца да му исплати износ од 837.396,09 динара, са законском затезном каматом почев од 01.10.2008. године па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је примарни противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да се обавезе тужилац – противтужени да му исплати 19.515.331,00 динара, умањено за 2.744.779,85 динара, 16.770.551,19 динара, са законском затезном каматом на главни дуг од 6.250.650,62 динара, од 31.10.2017. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен евентуални противтужбени захтев туженог – противтужиоца. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да исплати туженом – противтужиоцу 6.169.950,70 динара, са законском затезном каматом на главни дуг од 3.460.457,66 динара од 31.10.2017. године до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да исплати туженом – противтужиоцу 73.626,73 динара, са законском затезном каматом на главни дуг од 31.175,60 динара од 31.10.2017. године до исплате. Ставом седмим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да исплати туженом – противтужиоцу 4.061.975,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2017. године па до исплате. Ставом осмим изреке, одбијен је део противтужбеног захтева преко досуђеног изоса од 6.169.950,70 динара па до тражених 13.463.821,20 динара и део којим се потражује исплата законске затезне камате и то преко досуђене на износ главног дуга од 3.460.457,66 динара па до тражене на износ од 8.537.470,22 динара, као и део којим се потражује законска затезна камата на износ законске затезне камате од 42.451,13 динара, од 31.10.2017. године до исплате. Ставом деветим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног парничног поступка. Ставом десетим изреке, обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име накнаде трошкова жалбеног поступка исплати износ од 145.269,00 динара. Ставом једанаестим изреке одбијен је захтев туженог – противтужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, парничне странке су изјавиле благовремене ревизије и то: тужилац – противтужени због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права; тужени – противтужилац због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени – противтужилац је доставио одговор на ревизију тужиоца – противтуженог. Трошкове ревизијског поступка је тражио опредељено.

Врховни касациони суд је испитао побјигану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да су ревизије неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона, на које ревиденти неосновано у ревизијама указују.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су засновале сложени уговорни однос закључењем више уговора, превасходно уговора о дугорочној пословној сарадњи од 20.10.2004. године, уговора о дугорочној производњи млека од 20.04.2004. године, анексом број 1, уговора о дугорочној пословној сарадњи од 06.11.2006. године, којим уговорима су преузеле сложена права и обавезе које, ниједна уговорних страна није уредно испуњавала за време трајања уговорног односа нити су уговорне стране тражиле раскид наведених уговора. Уговором о дугорочној пословној сарадњи од 20.10.2004. године, регулисани су међусобни односи уговорних страна за пројекат заједничке изградње типске фарме за производњу и откуп сировог млека и набавку јуница, тако што тужени – противтужилац „Сомболед“ даје авансна средства за изградњу објекта и куповину јуница, док је обавеза тужиоца – противтуженог да обезбеди грађевинску парцелу у власништву пољопривредног газдинства на коме ће градити објекат и да учествује властитим радом у изградњи објекта (земљишни радови, зидање и слично). Чланом 4. тог Уговора, „Сомболед“ се обавезао да ће: 1. организовати комплетну изградњу и опремање фарме, између осталог изабрати извођача радова и надзорног инжењера над изградњом објеката изабрати најповољнијег добављача опреме, грађевинског материјала и јуница; 2. обезбедити наменски дугорочни оквирни аванс из својих средстава, при чему се отплата ануитета врши кроз испоруку млека стандардног квалитета на начин да се ануитет изражава у литрима млека, масним и протеинским јединицама; 3. дати кооперантску стручну помоћ и подршку у вези добијања кредита код пословних или развојних банака под најповољнијим могућим условима за набавку опреме на почетку изградње и репрограмирање кредита код пословне банке или Фонда за развој РС. Чланом 5. тог Уговора, „Сомболед“ је преузео обавезу да произвођачу млека уплати дугорочни аванс за изградњу мини фарме, до оквирног износа од 82.455 евра, а што је на дан закључења уговора динарска противвредност обрачуната према средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате од 6.256.133,00 динара. У члану 6. Уговора уговорено је да се произвођач млека обавезује да ће у склопу заједничке изградње фарме и то: 1. авансна средства добијена од „Сомболеда“ користити строго наменски за изградњу штале за смештај и држање 40 музних крава на својој локацији према пројектној документацији добијеној од даваоца аванса, да ће се објекат састојати од штале површине 499,88м² са опремом за вез и музилишта, просторије за смештај лактрофриза, санитарног чвора, гардеробе и канцеларије; да ће поред објекта направити јаму за стајњак капацитета 200-300м²; да ће носећа конструкција бити челична, а зидови са три стране од чврстог материјала док ће врата и прозори бити у металној изведби. Обавеза тужиоца – противтуженог је да купи, из авансних средстава, разлику потребног броја јуница до оптималног капацитета објекта од 40 музних грла. У члану 8. Уговора предвиђено је да „Сомболед“ и произвођач млека закључују дугорочни уговор о купопродаји млека по следећим условима: рок уговора је 10 година, а и произвођач млека ће сво произведено

млеко предавати искључиво „Симболеду“, тако што ће „Сомболед“ откупљивати сво произведено млеко и гарантовати произвођачу основну цену млека у еврима за количину млека која је потребна за отплату ануитета, док ће се за преосталу количину млека изнад висине ануитета коју произвођач преда, цена обрачунавати према важећем ценовнику на дан обрачуна односно продаје. Парничне странке су истог дана 20.10.2004. године закључиле и уговор о дугорочној купопродаји сировог млека којим се тужилац – противтужени обавезао да ће све произведено млеко у наредних 10 година продавати искључиво туженом – противтужиоцу као купцу, са констатацијом да у тренутку закључења уговора тужилац – противтужени, као продавац поседује девет властитих музних крава и 10 јуница. Уколико произвођач не испоручи количине млека наведене у уговору, „Сомболед“ има право на накнаду штете у висини 50% цене по литри млека која буде важила на дан обрачуна штете. У циљу изградње мини фарме крава, грађевинска радња „...“ из ... је у новембру 2004. Године, под бројем 01/04 израдила главни пројекат, у коме је као инвеститор наведена мајка тужиоца – противтуженог ББ, с обзиром да је она била власник некретнине на којој је планирана изградња фарме. Прихватајући понуду, „Сомболед“ је закључио, 27.10.2004. године, са тужиоцем – противтуженим, као наручиоцем посла и зидарско фасадерском радњом „...“, као извођачем радова, уговор о пројектовању и грађењу стаје за 40 музних крава са помоћним просторијама укупне површине 499,88м² у ... Исплата средстава по том уговору предвиђена је из наменског аванса који је „Сомболед“ одобрио наручиоцу (АА), у сврху осигурања откупа млека, а према условима из уговора о пословној сарадњи и уговора о дугорочној купопродаји млека, уступањем потраживања наручиоца у корист произвођача (исплата у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања). Уговором је тужени – противтужилац, као консултант и посредник између наручиоца и извођача, осигурао документацију за разраду пројектног задатка, преговоре, и за пројектанта и извођача радова, најповољнијег добављача грађевинског материјала и тиме омогућио склапање уговора под повољнијим условима. „Сомболед“ као консултант и АА, као наручилац су закључили уговор са ВВ, дипломираним грађевинским инжењером, о вођењу стручног надзора којим је уговорена цена те услуге у износу од 400 евра. Терен на коме је требало да се изгрди објекат био је нераван и са нагибом о чему је власник и оснивач грађевинске радње „...“ обавестио парничне странке тако што их је саветовао да нађу другу локацију, али они то нису прихватили. У договору са надзорним органом, наручиоцем и консултантом, извођач радова ГР „...“ је предњи део објекта укопао, а задњи део насуо како би се добила хоризонтална површина. Власник „...“ ГГ је, по завршетку одређене фазе градње сачињавао писмено – привремену ситуацију, у којој је означавања врста изведених радова и цена коштања материјала и радова, што је затим потписивао тужилац – противтужени и ВВ, као надзорни орган, након чега је то писмено достављао „Сомболеду“, који је, након својих интерних контрола, вршио плаћања. Тужилац – противтужени и представници туженог – противтужиоца су 28.12.2007. године, сачинили записник о инвентарском стању на дан 31.12.2007. године, којим је констатовано да се на фарми налази 24 музних грла које су власништво „Сомболеда“. На захтев тужиоца – противтуженог, дипломирани грађевински инжењери ДД и ЂЂ су, 26.09.2005. године, прегледали објекат – фарму и сачинили извештај у коме су констатовани следећи недостаци: нерешено питање прихватања атмосферске воде из дворише тако да долази до брзог засићења канала испод металне решетке па вода, преливањем, улази у унутрашњост штале; постојање хоризонталних пукотина на вези између зида и хоризонталног серклажа према

простору за краве, а што указује да долази до слегања терена; није извршено набијање земље код затрпавања око темеља штале; видљиво је испирање терена испод прилаза осочари што може довести до пуцања бетона и прилаза осочари; појилице су монтиране у простору предвиђеном за маневар чишћења, а требало је да буду монтиране на међупростору између боксова; темељи продуженог потпорног зида бетонирани су косо, а не каскадно како то налажу правила струке; тесарска врата су обложена недовољно сувом даском и не у дебљини од 24мм како је предвиђено пројектом већ је дебљина обложних дасака свега 20мм; због неправилно изведеног бетонирања пода присутне су неравнине па се у удубљењима задржава осока, а највише на местима задњих ногу крава; олуци и сводне цеви су изведњени под углом од 90 степени тако да ће код подавина доћи до загушења у вертикали и преливања воде из олука; изведене дебљине плоча боксова пролаза и хранидбеног дела су у мањој дебљини од пројектоване па се анкери боксова чупају чиме преграде постају нестабилне; окапнице на прозорима нису изведене; на просторији за туширање уграђен је прозор неприлагођене димензије намени просторије; у просторији предвиђеној за монтирање резервоара за млеко накнадно је разбијен бетон и керамичке плочице у углу које радове је потребно извести; инсталације одвода код туш каде је неисправна; није извршена монтажа за испирање вимена у простору измузилишта; у просторији измузилишта није изведен завршни протуклизни премаз пода као и на простору јасала, где је предвиђен епоксидни премаз према пројекту; изваљена је ограда у просторији измузилишта; изведен је контрапад пода у простору измузилишта, уместо да пад буде усмерен према зиду пад је изведен према радном простору; у простору измузилишта уграђен је обичан сливник који је инвеститор морао накнадно да уклони и угради јачи јер је уграђен на средини стазе уместо у углу зида како је то предвиђено пројектом; армирано бетонско- поклопна плоча над септичком јамом је изломљена пошто је изведена мале дебљине и неквалитетно; пројектом је предвиђена дезинфекциона баријера која није изведена на објекту; није решен прилаз објекту ради преузимања млека из резервоара; набијање земље око ископа је делимично завршено, а пројекат некомплетан јер недостају количине радова као и јединичне цене код електроинсталатерских радова и инсталације водовода и канализације; у окончаној ситуацији извођач радова је увео објекат за капацитет од 50 крава, док је пројектом предвиђен објекат за 40 крава. Првобитно закључени уговор о дугорочној пословној сарадњи од 20.10.2004. године допуњен је закључењем анекса број 1, 06.11.2006. године, којим је у члану 3. констатовано да се сагласношћу уговорних страна износ аванса од 102.062,84 евра умањује за 9.889 евра и то: за укупно задужење по основу изградње осочаре од 4.854 евра и за 50% задужења по основу уграђене опреме (боксева) у износу од 5.035 евра, тако да је у члану 4. констатовано да је укупно задужење произвођача млека (АА) за главницу (по основу изградње и опремања штале и купопродаји јунице) 92.173,84 евра. У члану 5, уговорне стране су уговориле да ће „Сомболед“ на име накнаде штете испоручити произвођачу млека 24 стоне јунице домаћег порекла које ће постати власништво тужиоца – противтуженог након исплате целокупног задужења, док је у члану 6. произвођач млека се сагласио да му је умањењем дуга и накнадном штете у складу са члановима 3. и 6. тог анекса, „Сомболед“ у целости накнадио сва потраживања по основу свих видова штете, те се одриче било каквог другог потраживања према „Сомболеду“ по основу штете због изградње и опремања фарме и испоруке јуница претрпљене до дана закључења тог анекса. У веме закључења наведених уговора, тужилац – противтужени је имао 19 година, завршену основну школу, а тада је и слабо говорио српски језик. Судски

вештак пољопривредне струке др Милан Бабић се изјаснио о тржишној вредности спорног објекта са свом испорученом опремом и са свим уоченим недостацима у време завршетка градње до фазе када је фарма изграђена 2005. године и тржишној вредности на дан вештачања, имајући у виду да је тужилац – противтужени, о свом трошку, делимично успео да исправи и коригује опрему, а потом је, судски вештак утврдио тржишну вредност живе стеоне јунице увезене из Холандије коју је тужени – противтужилац испоручио тужиоцу – противтуженом и тржишну вредност сваке угинуле стеоне јунице, увезене из Холандије, као и тржишну вредност на дан вештачење живе краве музаре на спорној фарми. Поред тога, судски вештак се изјаснио о томе да уграђени боксови нису одговарајући за краве музаре. Појаснио је како код боксова изведених у контрападу и дезобаријери која постоји на неодговарајућем месту, постоји утицај на опште здравствено стање крава, и извео закључак да би, у конкретним условима ове спорне стаје, уз одговарајућу исхрану и негу краве могле да дају највише 55% од стандардне количине 8.000 литара млека годишње, а то значи 4.500 литара годишње по крави. Судски вештак економско-финансијске струке Никола Жуљевић је у свом налазу обрачунао висину потраживања тужиоца – противтуженог на име неисплаћене разлике вредности испорученог млека, са законском затезном каматом, обрачунао висину потраживања туженог – противтужиоца по основу улагања у изграђу мини фарме, испоруку стеоних јуница, испоруку опреме и документације за укњижбу објекта, и извршио међусобно пребијање потраживања парничних странака по свим основима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је, након одржане расправе укинуо првостепену пресуду којом је тужбени захтев тужиоца – противтуженог одбијен, а усвојен, у целини, евентуални противтужбени захтев туженог – противтужиоца тако што је одбио тужбени захтев тужиоца – противтуженог, а делимично усвојио евентуални противтужбени захтев туженог – противтужиоца, правилно указујући да се у суштини ради о једном тужбеном захтеву пошто разлика постоји само у висини потраживаног новчаног износа. По мишљењу другостепеног суда, испуњење обавезе тужиоца – противтуженог у погледу испоруке млека туженом – противтужиоцу, било је условљено квалитетом и стањем фарме, па како она има недостатке који нису отклоњени, неиспуњење обавезе тужиоца – противтуженог је делимично скривљено и од стране туженог – противтужиоца који је делимично одговоран за немогућност испуњења обавезе противтуженог јер је он, због изградње фарме са недостацима, онемогућен да производи и испоручује стандардну количину млека, а тиме у пуном обиму испуњава своју уговорну обавезу. При томе, по мишљењу другостепеног суда, тужилац – противтужени такође је повредио своју уговорну обавезу тиме што је обуставио испоруку млека туженом – противтужиоцу, иако је био у могућности да, и поред недостатака на фарми, произведе највише 55% од стандардне количине млека годишње, тим пре што је наставио да врши испоруку млека другим откупљивачима, најпре новосадској, а сада суботичкој млекари. Престанком испоруке млека туженом – противтужиоцу, тужилац – противтужени је престао и да отплаћује рате за улагање у фарму, опрему, стеоне јунице, надзор и документацију за укњижбу, која улагања је претходио финансирао тужени – противтужилац, тако да је, по том основу настало потраживање туженог – противтужиоца које је утврђено налазом и мишљењем вештака Николе Жуљевића, у износу од 94.550,36 евра односно 11.282.250,07 динара од чега је главница 41.285 евра или 4.926.350,98 динара у динарској противвредности, док је законска затезна камата обрачуната до 31.10.2017.

године, 135.865,41 евро или у динарској противвредности 16.208.601,05 динара. Тај новчани износ обухвата таква новчана улагања која подразумевају да је спорна фарма изграђена без недостатака и да следствено томе краве које је тужилац – противтужени држи у таквом објекту могу да дају 100% стандардне количине млека. Међутим, спорна фарма је изграђена са спољашњим и унутрашњим недостацима, а у њу је уграђена неадекватна опрема, због чега краве могу да дају највише 55% од стандардне количине литара млека годишње. У тој ситуацији, немогућност испуњења је делимична, па због тога тужилац – противтужени има право да захтева сразмерно смањење своје обавезе. Сходно томе, обавеза тужиоца – противтуженог је смањена на 55% од новчаног износа од 16.208.601,05 динара, тако да износи 8.914.730,55 динара од чега је главница 6.205.237,51 динара, а законска затезна камата обрачуната до 31.10.2017. године износи 2.709.493,04 динара. Када се потраживање туженог – противтужиоца у износу од 8.914.730,55 динара умањи за потраживање тужиоца – противтуженог по основу испоруке млека у износу од 2.764.779,85 динара, добија се потраживање туженог – противтужиоца по основу улагања у фарму, опрему, стеоне јунице, надзор и документацију за укњижбу, у износу од 6.169.950,70 динара који је, по мишљењу другостепеног суда, тужени – противтужилац овлашћен да потражује од тужиоца – противтуженог на основу одредбе члана 262. став 1. Закона о облигационим односима. Тужилац – противтужени је, по мишљењу другостепеног суда, дужан да туженом – противтужиоцу исплати потраживање по основу преузетог репроматеријала за одржавање хигијене од 31.175,60 динара, а која наплата била предвиђена кроз обуставу од исплате по основу предатог млека, имајући у виду да након 30.11.2008. године, тужилац – противтужени није вршио испоруку млека туженом – противтужиоца па је то потраживање остало ненаплаћено. Законска затезна камата на износ од 31.175,60 динара обрачуната почев од 03.12.2008. године па до дана вештачења 31.10.2017. године износи 42.451,13 динара, тако да је укупно потраживање туженог – противтужица по том основу 73.626,73 динара. Пошто тужилац – противтужени није испоручио туженом – противтужиоцу 324.958 литара сировог млека, што је утврђено налазом и мишљењем судског вештака Николе Жуњевића, тужилац – противтужени је дужан да по том основу туженом – противтужиоцу исплати износ од 4.061.975,00 динара на основу одредбе члана 13. Уговора о дугорочној пословној сарадњи, која је делимично измењена анексом број 1 тог уговора, а на основу одредбе члана 270. став 1. тачка 3. Закона о облигационим односима. По основу испоруке млека, потраживање тужиоца – противтуженог према туженом – противтужиоцу за износ од 2.744.779,85 динара, утврђен вештачењем од стране судског вештака Николе Жуњевића, компензовано је са потраживањем туженог – противтужиоца по основу улагања у изградњу мини фарме, испоруку стеоних јуница, испоруку опреме и документације за укњижбу објекта, па се на тај начин угасило због чега је другостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца – противтуженог за потраживани износ од 837.396,00 динара, са траженом каматом.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 148. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да уговор ствара права и обавезе за уговорне стране. Тумачење уговора прописано је одредбом члана 99. истог Закона, тако што се при тумачењу спорних одредби не треба држати дословног значења употребљених израза, већ треба истраживати заједничку

намеру уговарача и одредбу тако разумети како то одговара начелима облигационог права утврђени овим законом, на основу одредбе члана 99. став 2. Закона о облигационим односима. Нејасне одредбе у случају када је уговор закључен према унапред одштампаном садржају или када је уговор био на други начин припремљен и предложен од једне уговорне стране, тумачиће се у корист друге стране, на основу одредбе члана 100. тог Закона. Поверилац у обавезном односу је овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи, на основу одредбе члана 262. став 1. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају, парничне странке су засновале сложени уговорни однос закључењем више уговора при чему ниједна од уговорних страна није уредно испуњавала своје обавезе за време трајања уговорног односа, па је тако тужени иградио објекат – фарму са недостацима док је тужилац – противтужени престао да туженом – противтужиоцу испоручује млеко и тако престао и да отплаћује рате за улагање у фарму, опрему, стеоне јунице, надзор и документацију за укњижбу, које је улагање претходно финансирао тужени – противтужилац. Када се потраживање туженог – противтужиоца у износу од 8.914.730,55 динара умањи за потраживање тужиоца – противтуженог по основу испоруке млека у износу од 2.744.779,85 динара, добија се потраживање туженог – противтужиоца по основу улагања у фарму, опрему, стеоне јунице, надзор и документацију за укњижбу од 6.169.950,70 динара, које је тужилац – противтужени дужан да туженом – противтужиоцу исплати на основу одредбе члана 262. став 1. Закона о облигационим односима, са припадајућом законском затезном каматом, у смислу одредбе члана 277. истог Закона. Тужилац – противтужени је такође дужан да туженом – противтужиоцу исплати износ од 73.626,73 динара по основу преузетог репроматеријала за одржавање хигијене и износ од 4.061.975,00 динара, по основу неиспорученог млека туженом – противтужиоцу, а на основу закљученог уговора, на основу одредбе члана 270. став 1. у вези става 3. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца – противтуженог да су уговори закључивани између парничних странака ништави правни послови у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима. Тужбени захтев тужиоца – противтуженог у овој парници није заснован на тој чињеници, већ је тужилац, напротив, тужбеним захтевом тражио испуњење уговора, а испуњавају се само они уговори који су пуноважни.

Наводима ревизије туженог – противтужиоца о томе да је тужилац – противтужени насилним обијањем катанца постављеним на објекат фарме ушао у фарму, преузео њен посед и самоиницијативно започео производњу млека, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Тужилац – противтужени је, побијаном пресудом, обавезан да туженом – противтужиоцу исплати износ уложен у фарму, опрему, стеоне јунице, надзор и документацију за укњижбу, умањен за његово потраживање по основу испоруке млека, а такође је тужилац – противтужени обавезан да туженом – противтужиоцу исплати противвредност неиспорученог сировог млека од 234.958 литара у износу од 4.061.975,00 динара на име уговорене казне. При томе је другостепени суд правилно нејасне одредбе предметеног уговора тумачио у корист тужиоца – противтуженог, на основу одредбе члана 100. Закона о облигационим

односима, имајући у виду да је уговор закључен према унапред одштампаном садржају и припремљен од стране туженог - противтужиоца.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка туженом – противтужиоцу нису признати јер му одговор на ревизију није био потребан ради вођења парнице, у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић